

וְרַבִּי אָבָא אָמַר לְבִישׁ דֵהָא בְקָדְמִיתָא הוּה אֹהֶל סְתִם
כְמَا דָאָתָ אָמַר, (ישעיה לג) אֹהֶל בְלִיצָעַן בְלִיסָע
יַתְדוֹתֵיו לְגַצָּח. וְהַשְׂתָא אֹהֶל מוֹעֵד. בְקָדְמִיתָא לְמַיְהָב
חַיִין אֲרוֹפִין לְעַלְמֵין דֵלָא יְשָׁלוֹט בְהוּ מוֹתָא. מִפְאָן
וְלֹהֲלָא אֹהֶל מוֹעֵד כְמَا דָאָתָ אָמַר, (איוב לו) וּבֵית מוֹעֵד
לְכָל חַי. הַשְׂתָא אַתִּיהִיב בֵיה זְמָנָא וְחַיִין קְצֻובִין
לְעַלְמָא. בְקָדְמִיתָא לֹא אֲתִפְגִים, וְהַשְׂתָא אֲתִפְגִים.
בְקָדְמִיתָא חֲבֹרוֹתָא זְוּוָגָא דְסִיחָרָא בְשִׁמְשָׁא דֵלָא יַעֲדוֹן.
הַשְׂתָא אֹהֶל מוֹעֵד זְוּגָא דֵלָהוּן מִזְמָנוֹ לְזָמָן. וּבְגִינִי כֵךְ
וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד מֵה דֵלָא הוּה קְוָדָם.

השלמה מההשומות (בין סימן מד – מה)

תוֹסְפָתָא אָמַר לֵיה רַבִּי אַלְעָאי הַשִּׁיר לְזַפְנָה נ"ב ע"ב שורה ל"ב דָרְבֵי שְׁמֻעוֹן הוּה יְתִיב תְּמִצָּא
בְחַלֵק הַשְׁלִישִׁי דַף קְס"ב ע"ב

וְהָאָדָם יְדַע וּבוּרָא אֲשֶׁתְמוֹדָע עַד מַאֲמָר וְתוֹסָף לְלִדְתָּה הַשִּׁיר לְזַפְנָה נ"ד ע"א קְוָדָם מַאֲמָר
וְהָאָדָם יְדַע וּבוּרָא תְמִצָּא בַתְקוֹנִים תְקוּן ס"ט מַדְף קְי"ד ע"א עד קְי"ז ע"ב.

מִן וְתוֹסָף לְלִדְתָּה עַם המאמרים הנמשכים אֲחָרָיו עַד מַאֲמָר וְתוֹסָף וּבוּרָא תָא חֹזֵי הַבָּל אֲחָיו הַלָּב
בַתְקוּן הַנּוֹצֵר לְעַיל מַדְף ק"ג ע"א עד קְי"ד ע"ב.

מִן וְתוֹסָף וּבוּרָא תָא חֹזֵי הַבָּל הַנּוֹצֵר לְעַיל עַם מַאֲמָרִים אֶחָרִים עַד זֶה סְפָר תּוֹלְדוֹת אָדָם שֶׁ
מַדְף קְי"ז ע"א עד קְי"ח ע"ב.

מִן זֶה סְפָר הַנּוֹצֵר לְעַיל עַד תִּבְوتָ בְשֻׁעָרָא בְגּוֹנוֹנִים דְשֻׁעָרָא וּבוּרָא סְוֹפֵת תְקוּן ע' בְהַגָּה דַף קְל"ז
ע"ב (עד כאן מההשומות)

רַבִּי שְׁמֻעוֹן הוּא יָתַיב לֵילִיא חד וְלֹעֵד בָּאוּרִיתָא. וְהִוּ
יָתַבְיַ קְמִיה רַבִּי יְהוֹדָה וַרְבִּי יְצָחָק וַרְבִּי יוֹסֵי. אָמַר
רַבִּי יְהוֹדָה הָא בְּתִיב, (שְׁמוֹת לג) וַיַּתְגַּצֵּלְוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
עֲדִים מִתְרַח חֹרֶב, וַיַּאֲמַר יְהוָה גָּרָמוּ מַזְתָּא עַלְיָהוּ מִתְהָוָא
זָמְנָא וְלֹעֵילָא, וְשָׁלִיט בָּהוּ הַהָוָא חֹוִיא בַּישָׁא דְאַעֲדוּ לֵיה
מִפְּיָהוּ בְּקָדְמִיתָא. יִשְׂרָאֵל תִּבְנָה. יְהוֹשֻׁעַ דְלָא חַטָּא,
אַעֲדִי (ד"א אַתְעֲדִי) מִפְּיָה הַהָוָא זִיְנָא עַלְתָּא דְקַבִּיל עַמְהָוָן
בְּטוּרָא דְסִינִי אוּלָא.

(דף גג ע"א):

אֵי תִּמְאָ דְלָא אַעֲדִי (ד"א אַתְעֲדִי) מִפְּיָה, אֵי הַכִּי אַמְמָא
מִת כְּשָׁאָר בְּנֵי נְשָׁא. אֵי תִּמְאָ דְאַתְעֲדִי מִפְּיָה,
אַמְמָא. וְהָא לֹא חַטָּא. דְהָא אִיהוּ עַם מִשְׁהָה הוּא בְּשַׁעַתָּא
דְחַבוּ יִשְׂרָאֵל. וְאֵי תִּמְאָ (ד"א ל"ג דְהָא) דְלָא קַבִּיל הַהָוָא
עַטְרָא בְּטוּרָא דְסִינִי כַּמָּה דְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל, אַמְמָא.

פָתָח וְאָמַר, (תְּהִלִּים יא) כִּי צְדִיק יִי צְדָקוֹת אֶחָב יִשְׁרָאֵל יְחִזּוֹ
פְּנֵימָו. הָא יִקְרָא אָמְרוּ בֵּיהֶן חֶבְרִיאָמָא דְקָאָמְרוּ.
אָבָל כִּי צְדִיק יִי, צְדִיק הַוָּא וְשָׁמֵיהֶן צְדִיק, וּבְגִינִי כֵּה
צְדָקוֹת אֶחָב. יִשְׁרָאֵל, אִיהוּ יִשְׁרָאֵל. כַּמָּא דָאָתָ אָמַר צְדִיק
וַיִּשְׁרָאֵל הָא יְחִזּוֹ פְּנֵימָו כָּל בְּנֵי עַלְמָא וַיַּתְקַנוּ אַרְתֵּחַיָּהוּ
לְמִיהָךְ בָּאָרֶחֶן מִישָׁר בְּדַקָּא יָאָות. תָּא חֹזֵי, בְּדָאָן
קוֹדְשָׁא בָּרְיךָ הוּא עַלְמָא לֹא דָן לֵיהֶן אֶלָּא לְפּוּם רַוְבָּן
דְבָנִי נְשָׁא.

וְתֵא חֹזִי, כַּד חַב אָדָם בְּאַלְנָא דְאַכֵּל מִנְיָה, גָּרָם
לְהַהְוָא אַילְנָא דְשָׁרֵי בֵּיהֱ מָוֵתָא לְכָל עַלְמָא. וְגָרִים
פְּגִימָו לְאַפְרֵשָׁא אַתְּחָתָא מִבְעָלָה. וְקָאִים חֹבֶה דְפָגִימָו דָא
בְּסִיחָרָא עַד דְקִיְימָו יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְסִינִי. כִּיוֹן דְקִיְימָו
יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְסִינִי אַתְּעַבֵּר הַהְוָא פְּגִימָו דְסִיחָרָא
וְקִיְימָא לְאַנְהָרָא תְּדִיר.

כִּיוֹן דְחָבוֹי יִשְׂרָאֵל בְּעֲגָלָא, תִּבְתַּח בְּמַלְקָדְמִין סִיחָרָא
לְאַתְּפָגָמָא. וְשַׁלְטָא חֹוֵיא בִּישָׁא וְאַחֲיד בָּה וְמִשְׁיךָ
לְה לְגַבִּיהָ. וּבְדַיְעָ מְשָׁה דְחָבוֹי יִשְׂרָאֵל וְאַתְּעַבֵּר מְנִיחָיו
אָפָוֹן זִיְגִין קָדִישִׁין עַלְאַיִן, יַדְעָ וְדָאי דָהָא חֹוֵיא אַחֲיד
בְּיהֱ בְּסִיחָרָא לְאַמְשָׁכָא לְה לְגַבִּיהָ וְאַתְּפָגִימָת. כְּדַיִן אָפִיק
לְה לְבָרָ.

וְכִיוֹן דְקִיְימָא לְאַתְּפָגָמָא אַף עַל גַּב דִיהוֹשָׁע קָאִים
בְּעַטְרָא דְזִיְגִין דְילִיהָ, כִּיוֹן דְפָגִימִי שְׂרִיא בָּה
וְאַתְּהָדְרַת כְּמָה דְאַתְּפָגִימָת בְּחֹבָא דָאָדָם, לֹא יִכְלֵל בָּר
בָּש לְאַתְּקִיְמָא. בָּר מְשָׁה דָהָוה שְׁלִיט בָּה וְמוֹתִיהָ הָוָה
בְּסִטְרָא אַחֲרָא עַלְאָה. וְעַל דָּא לֹא הָוָה רְשׁוֹ בָּה לְקִיְימָא
לְיהוֹשָׁע תְּדִיר וְלֹא לְאַחֲרָא. וְעַל כֹּאֲהָל מַוְעֵד קָרֵי לַיהָ.
אַהֲל דָהָא שְׂרִיא בְּיהֱ זָמֵן קָצִיב לְכָל עַלְמָא.

וְעַל דָּא רְזָא דְמָלה, אִית יִמְינָא לְעַילָּא וְאִית יִמְינָא
לְתַתָּא. אִית שְׁמָאָלָא לְעַילָּא וְאִית שְׁמָאָלָא לְתַתָּא.

אית ימינה לעילא בקדשה עללה. ואית ימינה למטה דאייהו בסטרא אחרת. אית שמאלא לעילא בקדשה עללה לאתערא רחימותא לאתקשרא סירה באתר קדישא לעילא לאתנהרא. ואית שמאלא למטה דאפריש רחימותא דלעילא ואפריש לה מלאנהרא בשמשא ולאתקרבא בהדייה. ודא הוא סטרא דחויא בישא.

בד שמאלא דא דלמטה אתערת כדין משיך לה לסירה ואפריש לה מלעילא ואתחשב נהוראה ואתדבקת בחויא בישא. וכדין שאיבת מותא למטה לכלה ואתדבקת בחויא ואתרחיקת מאילנא דחייא. ועל דא גרים מותא לכל עולם. ודא הוא כדין אסתאבת מקדשא עד זמן קציב דאתקנת סירה ותבת לאנהרא ודא הוא אהל מועד. ועל דא יהושע לא מית אלא בעיטה של נחש דא דקريب ופגים משפנא כדקדמיתא. ודא הוא רוזא דכתיב, (שמות לג) ויהושע בן נון עבר לא ימש מתוך האה. דאף על גב דאייהו עבר למטה לקבלא נהירא, לא ימש מתוך האה. פמה דאתפגים דא הבי נמי אתפגים דא. אף על גב דזיננא קדישא היה ליה. כיון דאתפגים סירה הבי הוא ודא לא אשתויב בלחוודי מביה מההוא גונא ממש.

תא חזי, כגונא דא כיון דחוב אדם גט קודשא בריך הוא מגיה אפונ זיני אתו נהיין קדישין דاعتרא ליה קודשא בריך הו. וכדין דחולו וידעו דהא אתפסטו מפייהו הדא הו דכתיב וידעו כי ערומים הם. בקדמיהה הו מטלבון באבון כתרי יקר מזינין דאפונ חירו מפלא. כיון דחובו אתפסטו מפייהו. וכדין ידע דהא מותא קרי לוון. וידעו דאתפסתו מחירו דכלא. וגרמו מותא לוון ולכל עלמא

(דף גג ע"ב), ויתפרו עליה תאנה הא (לו) אוקימנא דאוליפו כל זיני חרשין וקוסמין ואחדו בהאי דלתתא כמה דאטמר. ותהי שעתא אתגרע זקייף וקומה דאדם מה אמרין. וכדין אתעבד פרודא וקאים אדים בדין ואתלטיא ארעה והא אוקימנא:

ויגרש את האדם. אמר רבי אלעזר לא ידענא מאן עבד תרוכין למאן. אי קודשא בריך הוא עבד תרוכין לאדם אי לא. אבל מלאה אתהפיך ויגרש את, את דיקא. ומאן גרש את, האדם ודי גרש את. ובгин דא כתיב וישלחו יי אלהים מגן עדן. אמרין וישלחו, בגין דגרש אדם את פדק אמרן. וישפן, איך אשרי לוון באתר דא דאיו גרים וסתים אורחין ושבילין ואשרי דיבין על עלמא ואמשיך לווטין מההוא יומא ולעילא.

וְאֵת לְהֹט הַחֲרֵב הַמְתַהֲפֵכָת, כֵּל אֲפֹן דְּשִׁרְיַין בְּקֹזּוֹפִי דִּינֵּין עַל עַלְמָא, דְמַתַּהֲפֵכִין לְגֻוּגִין סָגִיאִין בְּגִין לְאַתְפְּרַעָא מַעַלְמָא. לְזָמְבִּין גּוּבְּרִין לְזָמְבִּין בְּשִׁין לְזָמְבִּין אַשָּׁא מַלְהָטָא וְלְזָמְבִּין רֹוחִין דְלִית מִאֵן דְקָאִים בְּהָגָה. וְכֵל דָא לְשִׁמּוֹר אֶת דָרְךָ עַצְמַת הַחַיִים דָלָא יֹסִיףָו לְאַבָּאָשָׁא בְּקָדְמִיתָא. לְהֹט הַחֲרֵב, אֲפֹן דְמַלְהָטָא אַשָּׁא וּקְוֹסְטִירִי עַל רְאֵשֵׁיהָוּן דְרַשְׁיָעִיא וְחַיִיבִיא. וּמַתַּהֲפֵכִין גּוּגִין לְכֹמָה זִיְגִּין לְפּוֹם אַרְחִיְהוּ דְבָנִי בְּשָׁא. וְעַל דָא לְהֹט כִּמְאָדָת אָמֵר (מלאכי ג) וְלְהֹט אָוֹתָם הַיּוֹם הַבָּא וְגוֹ' וְהָא אַתְמָר. הַחֲרֵב דָא חָרֵב לְהָיָה כִּמְאָדָת אָמֵר, (ישעה לד) חָרֵב לְהָיָה מְלָאָה דָם וְגוֹ'.

אָמֵר רַבִּי יְהוֹדָה לְהֹט הַחֲרֵב (אֲפִילָה) כֵּל אֲפֹן קְסֻטְרִין דְלִתְתָּא דְמַתַּהֲפֵכִין מַדְיוֹקְנָא לְדַיּוֹקְנָא בְּלָהָזָן מִמְּבָן עַל עַלְמָא לְאַבָּאָשָׁא וּלְאַסְטָה לְזָוֵן לְחַיִיבִי עַלְמָא דְעַבְרִין עַל פְּקוּדִי דְמַאֲרִיהָן.

תֵא חִזֵּי, כִּיּוֹן דְחֵב אָדָם אַמְשִׁיךְ עַלְיָה כֹּמָה זִיְגִּין בִּישִׁין וּכֹמָה גְּרָדִינִי גְּמוּסִין וְדַחֵיל מְפַלְּחוֹ וְלֹא יְכִיל לְקַיִימָא עַלְיָהוֹ. שְׁלָמָה יְדַע חַכְמָתָא עַלְאָה וְשָׁוֵי לִיה קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא עַטְרָא דְמַלְכִוָּתָא וְהָוּ דְחָלוֹ מְפִיה כֵּל עַלְמָא. כִּיּוֹן דְחֵב אַמְשִׁיךְ עַלְיָה כֹּמָה זִיְגִּין בִּישִׁין וּכֹמָה גְּרָדִינִי גְּמוּסִין וְדַחֵיל מְפַלְּחוֹ וּבְדִין יְכִילוּ לְאַבָּאָשָׁא לִיה וּמָה דְהֹוה בִּידֵיה נְטָלוּ מְנִיה.

וְעַל דָּא בֶּמֶה דָּאוִיל בֵּר בְּשׂ וּבְהַהוּא אֲרָחָא דְּאַתְּדַבֵּק בְּיַהְךְ, הֲכִי מִשִּׁיךְ עַלְיהָ חִילָּא מִמְגָא דָּאוִיל לְקַבְּלִיהָ. כֹּה אָדָם הוּא מִשִּׁיךְ עַלְיהָ חִילָּא אַחֲרָא מִסְאָב. דְּסָאִיב לִיהְ וּלְכָל בְּנֵי עַלְמָא.

תֵּא חֹזֵי, כֵּד חַב אָדָם מִשִּׁיךְ עַלְיהָ חִילָּא מִסְאָבָא וּסְאִיב לִיהְ וּלְכָל בְּנֵי עַלְמָא. וְהָאֵי הוּא חֹזֵי בִּישָּׁא דְּאַיְהָ מִסְאָב וּסְאִיב עַלְמָא. דְּתַגְּנִין כֵּד אֲפִיק נִשְׁמְתִין מִבְּנֵי נִשְׁאָ, אֲשֶׁתָּאָר מִפְּיהָ גּוֹפָא מִסְאָב וּסְאִיב בִּיתָּא. וּסְאִיב לְכָל אָנוֹן דְּמַקְרְבִּין בַּיַּהְךְ. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (בָּמְדֻבָּר ט) הַפּוֹגֵעַ בְּמַת וְגֹרוֹ. וְעַל דָּא כִּיּוֹן דְּאַיְהָ נִטְיל נִשְׁמְתָא וּסְאִיב גּוֹפָא כְּדֵין אֲתִיְהִיב רִשְׁוֹ לְכָל אָנוֹן סְטָרִי מִסְאָבָן לְשָׁרֵרָא עַלְוָיָּה. דְּהָא הַהוּא גּוֹפָא אֲסִתָּאָב מִסְפְּטָרָא דְּהַהוּא חֹזֵי בִּישָּׁא דְּשָׁרֵרָא עַלְוָיָּה. וְעַל דָּא בְּכָל אַתְּרָה דְּהַהוּא חֹזֵי בִּישָּׁא שָׁאָרִי מִסְאָב לִיהְ וְאֲסִתָּאָב.

וְתֵּא חֹזֵי, כָּל בְּנֵי עַלְמָא בְּשַׁעַתָּא דְּבִינִיםִי עַל עַרְסִיםִיָּה בְּלִילִיא, וְלִילִיא פְּרִישׁ גְּדַפְּהָא עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא טָעַמִּי טָעַמָּא דְּמוֹתָא. וּמְגֹו דְּטָעַמִּי טָעַמָּא דְּמוֹתָא הָאֵי רַוַּחָא מִסְאָבָא שְׁטִיאָא עַל עַלְמָא וּסְאִיב (על) עַלְמָא (ד"א ל"ג בָּגּו קְפַטְרָא דְּיַלְיָה) וְשָׁרֵרָא עַל יְדוּי דְּבָרָ בְּשׂ וְאֲסִתָּאָב. וּכְדָא תַּעֲרֵר וְאַתְּהַדֵּר לִיהְ נִשְׁמְתִיהָ, בְּכָל מַה דְּיַקְרֵב בְּיַדְוִי בְּלָהָו מִסְאָבָי, בְּגַיְן דְּשָׁרֵרָא עַלְיָהָו רַוַּחָא

מסבָּא. וְעַל דָּא לֹא יִסְבֵּט בֶּרֶת נְשָׁמָא מִמְּאָן
דְּלָא גַּטִּיל יָדוֹי. דְּהָא אַמְשִׁיךְ עַלְיהָ הַהוּא רֹוחַ מִסְבָּא
וְאַסְתָּאָבָא. וְאֵיתָ לֵיהֶ רְשָׁוֹ לְהָאֵי רֹוחַ מִסְבָּא לְשְׂרִיאָ בְּכָל
אַתְּרָ דְּאַשְׁתַּכְּחָ רְשִׁימָוּ מִסְטְּרִיהָ.

וְעַל דָּא לֹא יַטְול יָדוֹי בֶּרֶת נְשָׁמָא דְּלָא גַּטִּיל יָדוֹי
בְּגַין דְּאַמְשִׁיךְ עַלְיהָ הַהוּא רֹוחַ מִסְבָּא וְקַבֵּיל לֵיהֶ
הָאֵי דְּגַטֵּל מִיאָ מִנְיָה וְאֵיתָ לֵיהֶ רְשָׁוֹ לְשְׂרִיאָ עַלְוָיָּה (דף נד ע"א)
דְּבָרָ נְשָׁמָא. בְּגַין כֵּפֶךְ בְּעֵינֵי בֶּרֶת לְאַסְתְּמָרָא בְּכָל סְטְרוֹן
מִסְטְּרִיאָ דְּהָאֵי חַוִּיאָ בִּישָׁא דְּלָא יְשַׁלּוֹט עַלְוָיָּה. וּזְמִינָן
קוֹדֶשֶׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַלְמָא דְּאָתֵי לְאַעֲבָרָא לֵיהֶ מַעַלְמָא.
הָקָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (זכריה יג) וְאֵת רֹוחַ הַטוּמָא אַעֲבִיר מִן
הָאָרֶץ (ובבדיין) ר"א וְכַתִּיב) (ישעה ב) בְּלַע הַמֹּותָ לְגַנְצָה וְגַנוּ:
וְהָאָדָם יַדַּע אֶת חַווָּה אַשְׁתָּו וְגַנוּ. רַבִּי אָבָא פָתָח (ואמר)
(קהלת ג) מַיִי יַדַּע רֹוחַ בְּנֵי הָאָדָם הַעוֹלָה הִיא
לְמַעַלָּה וְרוֹחַ הַבָּהָמָה הַיּוֹרְדָת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ. הָאֵי
קָרָא בָּמָה גּוֹנוֹנִין אֵיתָ בֵּיהֶן. וְהַכִּי הוּא בְּכָל מְלוֹן דָּאוּרִיִּתָּא
בָּמָה גּוֹנוֹנִין בְּכָל חַד וְחַד וּבְכָל הַוְּיָה יָאֹות וְהַכִּי אָנוֹן. וּבְכָל
אוּרִיִּתָּא מִתְּפִרְשָׁא בְּשְׁבָעִין אַנְפִּין. לְקַבֵּיל שְׁבָעִין סְטְרוֹן
וּשְׁבָעִין עַנְפִּין. וְהַכִּי הוּא בְּכָל מְלָה וּמְלָה דָּאוּרִיִּתָּא. וּבְכָל
מַאי דְּגַנְפִּיק מִכָּל מְלָה וּמְלָה בָּמָה גּוֹנוֹנִין אַתְּפִרְשֵׁן מִנְיָה
לְכָל סְטְרוֹן.

תא חזוי, כד בר נש אָזִיל בַּאֲרֶח קְשׁוֹט, הוּא אָזִיל לִימִינָה, וְאָמֵשִׁיךְ עַלְיהָ רֹוחָ קְדִישָׁא עַלְאהָ מְעִילָה. וְהָאֵי רֹוחָ סְלִיק בְּרֻעּוֹתָא קְדִישָׁא לְאַתְּאַחֲדָא לְעַילָה וְלְאַתְּדַבְּקָא בְּקְדוּשָׁה עַלְאהָ דָלָא אַתְּעַדְּיָ מְגִיה. וְכֵד בר נש אָזִיל בַּאֲרֶח בִּישׁ וְסִטִּי אֲרֶחוֹי, הוּא אָמֵשִׁיךְ עַלְיהָ רֹוחָ מְסָאָבָא דְלִסְטָר שְׁמָאָלָא, וְסָאִיב לִיהָ וְאָסְתָּאָב בֵּיהָ. בְּמָה דָאתָ אָמָר, (וַיָּקֹרְא יא) וְלֹא תִתְמַמְּאוּ בְּהָם וְגַטְמַתָּם בֵּיהָ. בְּמָה. אַתָּא לְאַסְתָּאָבָא מְסָאָבִין לִיהָ.

וְתָא חַזְוִי, בְּשַׁעַתָּא דְבָר נְשָׁא אָזִיל בַּאֲרֶח קְשׁוֹט וְאָמֵשִׁיךְ עַלְיהָ רֹוחָ קְדִישָׁא עַלְאהָ וְאַתְּדַבְּקָא בֵּיהָ, בְּרָא דְיוֹלִיד וַיְפֹיק מְגִיה לְעַלְמָא, הוּא מְשִׁיךְ עַלְיהָ קְדוּשָׁה עַלְאהָ, וַיָּהָא קְדִישָׁ בְּקְדוּשָׁה דְמָאִירָה. כִּמְהָ דְכִתְבִּיב, (וַיָּקֹרְא ט) וְהַתְּקִדְשָׁתָם וְהִיִּתְמַמְּתָם קְדוֹשִׁים וְגוֹ. וְכֵד אִיהוּ אָזִיל בְּסְטָר שְׁמָאָלָא, וְאָמֵשִׁיךְ עַלְיהָ רֹוחָ מְסָאָבָא וְאַתְּדַבְּקָה בֵּיהָ, בְּרָא דְיִפּוֹק מְגִיה לְעַלְמָא הָפָא אָמֵשִׁיךְ עַלְיהָ רֹוחָ מְסָאָבוֹ וְיִסְתָּאָב בְּמְסָאָבוֹ דְהָהּוּא סְטָרָא.

וְעַל דָא כְתִיב מַי יֹדֵע רֹוח בְנֵי הָאָדָם הַעֲוָלָה הִיא לְמַעַלָה. כֵד אִיהוּ בְאַתְּדַבְּקוֹת יִמְינָא סְלִקָא הִיא לְעַילָה. וְכֵד אִיהוּ בְאַתְּדַבְּקוֹת שְׁמָאָלָא הָהּוּא סְטָר שְׁמָאָלָא דְאִיהוּ רֹוח מְסָאָבוֹ נְחִית מְעִילָה לְתַתָּא וְשִׁנִּי דְיוֹרִיה בְּבָר נְשָׁא וְלֹא אַעֲדֵי מְגִיה. וַיָּרָא (טמה) דְאוֹלִיד

בְּהַהְוָא (רווח) **מִסְאָבוֹ אֵיתָהוּ חֲווִי בְּרִיהָ מִהְהָוָא** רוח **מִסְאָבָּה אֵיתָהוּ הַהְוָא בֶּרֶא.**

אדם אתדק בְּהַהְוָא רוח **מִסְאָבָּה** ואחתיה אתדק בְּקִיָּה בְּבֵית
בקדר מיתה ונטלה וקבילת הַהְוָא זוהמא מניה
אוליד בר. האי בְּרֶא בְּרֶא דרוח **מִסְאָבוֹ אֵיתָהוּ**. ועל דא
תרין בְּנִין הווע. חד מִהְהָוָא רוח **מִסְאָבָּה** וחד כְּדֹבֶר אדם
בתיניבתא. ובגינַי כֵּךְ האי מסטרא **מִסְאָבָּה**. (וְדָא דָא וְהַאי)
מִסְטְּרָא דְכִיָּא.

רַבִּי אלעוז אמר בשעתא דאטיל נחש הַהְוָא זוהמא בה
בחווה קבילת ליה. וכד אשתחמש עמה אדם אולידת
תרין בְּנִין. חד מִהְהָוָא סטרא **מִסְאָבָּה** וחד מסטרא **דָאָם**.
והויב דמי חבל בדיוקנא דלעילא וקינו בדיוקנא דלחתתא.
ובגינַי כֵּךְ אתפרשו ארחותה דא מן דא. ודעאי קין בְּרֶא
דרוח **מִסְאָבָּה** הוה דאיהו חוויא בישא. (וחבל ברא דארם) הוה.
ובגינַי דקין אתה מסטרא דמלאך המות קטיל ליה לאחוי.
והויא בסטרא דיליה. ומגיה כל מדוריין בישין ומזיקין
ושדיין ורוחין אתין לעלמא.

אמר רבי יוסי, קין, קינה דמדוריין בישין דאותו
מסטרא ד**מִסְאָבָּה** לעלמא. ולברר איתיאו
קרבענא. דא אקריב מסטרא דיליה ודא אקריב מסטרא
דיליה. הדא הוא דכתיב ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי

הָאֶדְמָה וְגַוּ). רַבִּי שְׁמֻעוֹן אָמַר וַיְהִי מֵקְצֵן יָמִים, מֵאֵי מֵקְצֵן יָמִים, דָא הֲפָא קְצֵן כָל בָשָׂר. וְמֵאֵן אֵיהוּ דָא מַלְאָךְ הַמֹּות. וְקַיּוֹן מַהְ הוּא קְצֵן יָמִים אִיִיתִי קְרַבְנָא. דִיִיקָא דַקָא אָמַר מֵקְצֵן יָמִים וְלֹא אָמַר מֵקְצֵן יָמִין. וּבְגִינּוֹ כֵה בְתֻובָה בְּרַגְנִיאָל (דְּנִיאָל) וְאַתָּה לְךָ לְקְצֵן וְתַבְנֵה וְתַעֲמֹד לְגֹרְלָה. אָמַר לֵיהּ לְקְצֵן הַיָּמִים אוֹ לְקְצֵן הַיָּמִין. אָמַר לֵיהּ לְקְצֵן הַיָּמִין. וְקַיּוֹן מֵקְצֵן

הַיָּמִים אִיִיתִי,

(דף נד ע"ב)

וַיָּבֹא קַיּוֹן מִפְרֵי הָאֶדְמָה. כַמָּא דָאת אָמַר וּמִפְרֵי הַעַז. אָמַר רַבִּי אֶלְעֹזֶר מִפְרֵי הָאֶדְמָה כַמָּא דָאת אָמַר, (ישועה ג) אֹוי לְרַשְׁעָה רָע כִי גָמוֹל יָדַיו וְגַוּ). (כִי פָרִי מַעַלְלֵיכֶם יָאָכְלוּ פָרִי מַעַלְלֵיכֶם יָאָכְלוּ דָא מַלְאָךְ הַמֹּות. יַעֲשֵה לוּ דָאת מִשְׁךָ) עַלְיָהוּ וַיַּתְדַבֵּק בָהוּ לְקַטְלָא לֹזַן וְלִסְאָבָא לֹזַן. וּעַל דָא קַיּוֹן אָקָרִיב מִסְטָרָא דִילִיה. וַהֲבָל הַבִּיא גַם הָוּ מִבְכוֹרוֹת לְאַסְגָּאה סְטָרָא עַלְאהָ דָאת יָא מִסְטָר קְדוּשָׁתָא (ד"א מִסְטָרָא קְדִישָׁא). וּבְגִינּוֹ כֵה וַיִּשְׁעַ יְיָ אֶל הַבָּל וְאֶל מַנְחָתוֹ וְאֶל קַיּוֹן וְאֶל מַנְחָתוֹ לֹא שָׁעה. לֹא קְבִיל (לֹזַן) (ד"א לֵיהּ) קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָוּ. וּעַל דָא וַיַּחַר לַקַּיּוֹן מַאַד. וַיַּפְלוּ פְנֵיו דָהָא לֹא אַתְקַבֵּילוּ אַנְפּוּי, אָבוֹן אַנְפּוּין דִסְטָרָוי וְקְבִיל לֵיהּ לַהֲבָל. וּבְגִינּוֹ כֵה בְתֻובָה וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בְשָׂדָה. בְשָׂדָה דָא אַתָּה. כַמָּא דָאת אָמַר (דברים ט) כִי בְשָׂדָה מֵצָאה, וְקַיּוֹן קְנֵי עַל נַוקְבָּא יִתְירָה דָאת יְלִידָת עִם הַבָּל דְכַתִּיב וְתוֹסֵף לְלִדָת וְהָא אַתָּה מָר:

הָלֹא אם תיטיב שָׁאת כִּמֵּה דָאַתֶּר. אֲבָל שָׁאת כִּדְאָמֵר רַבִּי אָבָא שָׁאת תְּסַתְּלָק לְעַילָּא וְלֹא תִיחוֹת לְתַתָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הָאֵי מֶלֶה הַשְׁתָּא אַתֶּר וְיִאָוֶת הוּא. אֲבָל הַכִּי שְׁמֻנָּא שָׁאת יַסְלָק מִינָךְ וַיִּשְׁבּוּק לוֹ אַתְּבָקּוֹתָא דָא דָרוֹחַ מִסְאָבָא.

וְאֵי לֹא לְפִתְחָה חַטָּאת רֹבֵץ. מַאי לְפִתְחָה דָא דִינָא עַלְאָה דָאַיהוּ פִתְחָה דְכָלָא כִמֵא דָאַתֶּר אָמַר (תהלים ק"ח) פִתְחָה לְיַשְׁעָרֵי צְדָקָה. חַטָּאת רֹבֵץ הַהוּא סְטוּרָא דָאַתְּדָבָקָת בֵּיהֶן וְאַתְּמַשֵּׂבֶת עַלְךָ יְהָא גַטִיר לְךָ לְאַתְּפְרָעָא מַנְךָ בְּתִרְגּוּמָא. אָמַר רַבִּי יְצָחָק, תָא חֹזֵי, בְשֻׁעָתָא דְקָטִיל קַיְן לְהַבֵּל, לֹא הָוֹה יַדְעַה הַיְךָ (נַפְיק) (ד"א יַפְיק) נְשָׁמָתֵיהֶן מִפְּנֵיהֶן. וְהָוֹה נְשִׁיךָ לֵיהֶן בְשִׁינִיהָ כְחוֹיָא. וְהָא אוֹקְמוֹתָה חֶבְרִיא. בֵּיהֶן שֻׁעָתָא לִיְיט לֵיהֶן קְוִדְשָׁא בָרֵךְ הוּא. וְהָוֹה אַזְיל לְכָל סְטוּרָי עַלְמָא, וְלֹא הָוֹה אַתְרָדְמָקְבֵל לֵיהֶן. עַד דָאַטְפָח עַל רִישֵׁיהֶן וְתָבְקֵמִי מָאֵרִיהֶן. וְקַבְּילָת לֵיהֶן אַרְעָא בְמַדּוֹרָא לְתַתָּא.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר אַרְעָא קַבְּילָת לֵיהֶן לְמִיהָךְ בְּהַדְכָתִיב וְיִשְׁם יְיָ לְקַיְן אָוֶת. רַבִּי יְצָחָק אָמַר לְאוֹ הַכִּי. אֲלֹא לְתַתָּא קַבְּילָת לֵיהֶן אַרְעָא בְמַדּוֹרָא חַדָּא דְתַחְוֹתָה דְכָתִיב הַן גִּרְשָׁתָה אֲוֹתִי הַיּוֹם מַעַל פָנֵי הָאָדָמָה. מַעַל פָנֵי הָאָדָמָה גּוֹרֵשׁ. אֲבָל לְתַתָּא לֹא גּוֹרֵשׁ. וּבָאָן אַתְרָ קַבְּילָת לֵיהֶן

אָרְעָא, בָּאָרְקָא. וְכֹל אֲפֹן דְּדִיְּרִי תִּמְּנָן עַלְיהָוּן פֶּתַּיב (ירמיה)
יְאַבְדוּ מְאָרָעָא וְמְתֻחָות שְׁמֵיא אֶלְהָה. וְתִמְּנָן שְׂוֵי מְדוּרִיה.
וְהַיִּנוּ דְכַתִּיב וַיֵּשֶׁב בָּאָרָץ גָּוֹד קְדָמָת עָדָן.

הוֹסֶפֶת א

כִּיּוֹן דָּאָמֵר קַיּוֹן גָּדוֹל עֲוֹנִי מְנִשָּׁא, מְחַל לֵיהּ קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא פָּלָגּו
מְעֻנוּנִישָׁה. בְּגַין דְּגַזּוֹר עַלְיהָ בְּקָדְמִיתָא וְאָמֵר לֵיהּ נָע וְנָד תְּהִיה בָּאָרָץ
וְהַשְּׁתָּא אַשְׁתָּאָר בְּנָוֹד בְּלָחוֹדוֹי. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיֵּצֵא קַיּוֹן מַלְפִּנִּי ה'
וְגוֹ. בְּלֹוּמָר דְכָד נְפָק מַן קָדָם ה', הַוָּה בְּגַין לְמַהוּי נָד בָּאָרָעָא וְלֹא נָע.
וְעוֹד אָמְרוּ כֵּד נְפָק קַיּוֹן מַן קָדָם ה', אָמֵר לוֹ אָדָם בָּרִיךְ מֵה אַתְּעַבֵּיד עַל
דִּינָה. אָמֵר לוֹ קַיּוֹן אָבָא כִּבְרָא אַתְּבָשָׁרִית דְמַחְלֵל לֵי קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא בְּנָוֹד
בְּלָחוֹדוֹי. אָמֵר לוֹ הַיָּאֵד הוּא. אָמֵר לוֹ בְּגַין דְתְּבִיט וְאוֹדִית קְמִיה. אָמֵר
אָדָם וְכֵי ذַיְן הִיאָ רָב וְתִקְרִיף חִילָא דְתִשְׁוָבָה וְאָנָא לֹא יִדְעַת. שְׁרָא
לְשִׁבְחָא לְמִרְיָה וּלְאָוֹדָה לֵיהּ פֶּתַח וְאָמָר, (תְּהִלִּים צב) מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם
הַשְּׁבָת טֹב לְהֽוֹדּוֹת לָהּ. בְּלֹוּמָר טֹב לְשִׁבְחָא וּלְאָוֹדָה וּלְאָתָּבָא קְמִיה

קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא. (עד כאן תוספתא)

וְאָמֵר רַבִּי יִצְחָק מַהְהִיא שְׁעַתָּא דְקַטִּיל קַיּוֹן לְהַבְלִי
דְאַתְּפָרֵש (ד"א אַתְּפָרֵש) אָדָם מִאַתְּתִּיהָ. תְּרִין רַוִּיחַ
נוֹקְבִּין הָוּ אַתְּיַין וּמְזֻדּוֹגָן עַמִּיהָ, וְאָוְלִיד רַוִּיחַ וְשִׁדְין
דְשַׁאֲטָן בְּעַלְמָא. וְלֹא תִּקְשֵׁי לֹךְ הָאֵ. דְהָא בָּר נְשָׁ כְּדֵי
אִיהֵי בְּחַלְמִיהָ אַתְּיַין רַוִּיחַ נְוֹקְבִּין וְחַיִּיכְן עַמִּיהָ וְמְתֻחָמָמָן
מְבִיהָ וְאָוְלִידָן לְבָתָר. וְאַלְיַין אַקְרָיוֹן נְגַעַי בְּנֵי אָדָם. וְלֹא
מְתֻחָפְכַּן אֶלְאָ לְדִיוּקְנִי בְּנֵי נְשָׁא. וְלִית לֹזֶן שְׁעָרֵין
בְּרִישָׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב בְּשַׁלְמָה (שמואל ב' ז) וְהַוְּכִחְתִּיו בְּשַׁבְּט

אנשִׁים וּבְנָגָעִי בְּנֵי אָדָם. וְאַפִּילוּ כְּהֵאִי גּוֹנוֹנָא רַוְחַיִן דְכּוֹרִין אֲתִיִין לְבָשִׂי עַלְמָא וּמַתְעַבְּרוּ מִבְּיִהוּ וְאוֹלִידַן רַוְחַיִן. וּבְכָלְהֹן נְגַעִי בְּנֵי אָדָם אַקְרָנוֹן.

בֶּתֶר מֵאָה וְתִלְתִּין שְׁנִין אַתְלַבְּשׁ אָדָם (דף נה ע"א) בְּקִינְגִּיאָא וְאַתְחַבֵּר בְּאַתְתִּיה וְאוֹלִיד בָּר וְיִקְרָא שְׁמִיה שְׁנִית. רְזָא דְסֻפָּא דְאַתְּזָוּן בְּקִיטְרִי גְּלִיפָּן. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר רְזָא דְרוֹחַח אֲדָתָא בְּאַבִּיד דְאַתְלַבְּשׁ בְּגַופָּא (דְאַרְעָא) אַחֲרָא בְּעַלְמָא הְذָא הוּא דְכַתִּיב כִּי שַׁת לֵי אֱלֹהִים זָרָע אַחֲרָת תְּחַת הַבָּל. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹדָה בְּתִיב וְיוֹלֵד בְּדִמוֹתָו (עמ' בסי' ט) בְּצַלְמוֹ מִשְׁמָעָ דְבָנִין אַחֲרָגִין לֹא הָוָה (בְּדִמוֹתָו בְּצַלְמוֹ וּמְלָה דָא הוּא) בְּדִיוֹקָנָא דִילִיה. וְזָא בְּדִמוֹתָו בְּצַלְמוֹ בְּתִיקָונָא דְגַופָּא וּבְתִיקָונָא דְנַפְשָׁא בְּאַרְחָמִישָׁר. (ג"א וּמְלָה דָא הוּא כִּמָה דְאַתְמָר). וְאָמַר רַבִּי אָבָא מִשְׁמִיה דְרַבִּי יִיסָא) כִּמָה דְאַמְרָר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִשְׁמִיה דְרַב יִבְאָסָבָא סְבָא בָנִין אַחֲרָגִין בְּאַתְדְבָקוֹתָא דְזֹוּהָמָא דְבָחַשׁ וְהָוָא דְרַכְיב בֵּיה דָא הָיוּ סְמָאל הָוָה. וּבְגִינִי כֵּה לֹא הָוָה בְּדִיוֹקָנָא דָאָדָם. וְאֵי תִימָא הָא אָמְרָת הַהְבָל מִסְטָרָא אַחֲרָא הָוָה. הַכִּי הָנוּ. אָבָל תְּרוּוֹיְהוּ לֹא הָוָה בְּדִיוֹקָנָא דְלַתְתָּא.

אָמַר (ד"א ל"ה) רַבִּי יוֹסֵי וְהֵא בְּתִיב וְהָאָדָם יִדְעַ אֶת חַוָּה אֲשֶׁתָּו וְתַהְרֵ וְתַלְדֵ אֶת קִינְזָן. וְלֹא (ד"א אָמַר ל"ה הַכִּי הָנוּ. אָבָל תְּרוּוֹיְהוּ לֹא הָוָה בְּדִיוֹקָנִיהָ. דְלָא) בְּתִיב וְיוֹלֵד

את קין. ואפְּילוּ בהבל לא כתיב ויולד אלא ותוסף לדת את אחיו את הבל. וְדֹא הוּא דמלה. אבל בהאי מה כתיב, ויולד בדמותו כצלמו.

רבי שמעון אמר מאה ותלתין שנין את פרש אדם מאשתו. וכל אפון מאה ותלתין שנין הוה أولיד רוחין ושדין בעלמא. בגין ההיא חילא דזיהמא דהוה שאיב ביתה. כיון דחסיל מגיה ההיא זיהמא, טוב וקני (דאעדי) לאנטתיה ואוליד בר. כדין כתיב ויולד בדמותו כצלמו.

תא חז"י, כל בר נש דאויל לסת ר שמאלא וסאייב ארחוין, כל רוחי מסאבי משיך על גרמיה וריהם מסaab אתדק בעיה ולא עדי מגיה. ואתדקוקותא (דיליה) דההוא רוחא מסaab הוּי בהאי בר נש ולא באחרא. ובגינ'י כה אתדקוקותא דלהונ לאו איהו אלא באפון דמתדקקין בהו. זפאיין אפון צדייקיא דאויל בארכ מישר ואפון זפאי קשות ובגיהונ זפאיין בעלמא ועליהו כתיב, (משל ב') כי ישרים ישבנו הארץ.

אמר רבי חייא Mai דכתיב ואחות טובל קין בעמה. Mai איריא הכא דקאמר קרא דשם בעמה. אלא בגין דטעין בגין נשא אבראה ואפְּילוּ רוחין ושדין. רבי יצחק אמר אפון בני האלים עוז ועוזאל טעו בתורה.